

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v torek, dne 21. januarja 1930.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 9.

Carinsko premirje.

Generalni sekretar Centrale industrijskih korporacij g. Gj. Curčini v Beogradu se je pred kratkim vrnil iz inozemstva, kjer je proučeval važne gospodarske probleme in sodeloval na večih mednarodnih gospodarskih konferencah. O svojih vtisih na potu nam je poslal v objavo sledeč članek:

»Pot me je vodila najprej v Berlin, kjer sem se udeležil konference vodij industrijskih centralnih zvez, to je torej takorekoč konference predstavnikov vse evropske industrije. Na konferenci so se obravnavala razna vprašanja, ki so za industrijo velikega pomena, toda glavni predmet dnevnega reda pa je tvorila obravnava o povišanju ameriške carinske tarife. S tem v zvezi se je govorilo o vplivu povišanja tarife na uvoz iz Amerike in na zunanjo trgovino posameznih evropskih držav, dalje o možnosti, da se ta uvoz nadomesti z uvozom iz drugih krajev sveta in o drugih splošnih odredbah, katere naj bi podvzela industrijska proizvodnja v Evropi, da se ubrani kvarnih vplivov gospodarske politike Zedinjenih držav Amerike.

Drugo vprašanje, ki je bilo v ospredju diskusije, je bilo istotako v zvezi s prvim. Nanašalo se je na skupno gospodarsko politiko evropskih držav s posebnim ozirom na carinsko premirje, za katero je Društvo narodov pripravilo poseben načrt konvencije za konferenco, ki se bo predvidoma vršila v mesecu februarju t. l. v Ženevi.

Razen tega se je govorilo o vprašanju odnošajev med delodajalci in delavci, o vprašanju ankete o pogojih dela v prometnih in tekstilni industriji, ki se pripravljajo v Društvu narodov in v Mednarodnem uradu dela itd. Končno se je govorilo tudi v splošnem o vprašanju morebitnega sodelovanja vodij industrijskih centralnih zvez z gospodarskimi organi Društva narodov.

Glede carinske zaščite Zedinjenih držav severne Amerike je konferenca ugotovila, da se napoved daljnjega znatnega povišanja ameriške carinske tarife za enkrat še ni uresničila. Izgleda, da je odločno stališče evropskega gospodarstva preprečilo velik del nameranih poviškov, da se je pa istočasno tudi popolnoma izjalovilo upanje, katero se je pred letom dni še gojilo, da bodo Zedinjene države znižale gotove carinske postavke. Danes moramo računati s politiko Zedinjenih držav, ki meri na to, da na eni strani s pretirano carinsko zaščito izkoristi svoje notranje tržišče čim bolj za svojo lastno produkcijo in da na drugi strani presežek te produkcije izvozi v inozemstvo. To zadnje težnjo je okreplil borzni krah. V kolikor je namreč ta nepovoljno vplival na notranjo potrošnjo in s tem povišal produkcijske stroške domačo Zedinjene države začele še bolj forsirati izvoz v inozemstvo in s tem okrepile znatno in že tako jako močno konkurenco našim produktom.

Da bi se dobila jasna slika o možnosti branitve pred tako politiko Zedinjenih držav, je vsak predstavnik podal konferenci podatke o gibanju izvoza in uvoza svoje države napram Zedinjenim državam. Ob tej priliki se je pokazalo, da Zedinjene države neprimerno več izvozijo v Evropo, nego izvozi Evropa v Ameriko. Iz posameznih ekspezejev in debata se je moglo dalje posneti, da se večina produktov, katere izvažajo Zedinjene države v Evropo, more nadomestiti bodisi z boljše porazdelitvijo in izmenjavo dobrin v Evropi sami, bodisi z uvozom iz drugih delov sveta, bodisi končno z večjim forsiranjem gotovih panog produkcije v evropskih državah. Razume se,

da imajo pri tem vprašanju domači in tuji krediti in kapitali veliko vlogo. Ravno v naših časih racionaliziranja je naravna težnja, da se ti kapitali porabijo za izboljšanje onih panog produkcije, ki so rentabilne in za katere so dani pogoji za napredek in da se opuste nerentabilne panoge in podjetja s prevelikimi stroški produkcije.

Upoštevanje količine produkcije bi bilo v pogledu surovin še najtežje nadomestiti ameriški uvoz bombaža, če prav se ta surovina v vse večji meri proizvaja v drugih delih sveta (Afrika, Azija in ponekod v Evropi).

Razen o teh odredbah, zamena ameriške produkcije s produkcijo z druge strani, se je govorilo tudi o metodah racionalizacije proizvodnje in porazdelitvi dobrin. Govorilo se je tudi o merah trgovinske politike, a posebno o nemogočnosti podaljšanja enostranske porabe klavzule o najvišjih ugodnostih, s katero se ukoriščajo predvsem Zedinjene države. V zvezi s tem vprašanjem je prešla razprava na glavni problem, na stremljenje za skupno delovanje vseh evropskih držav. To vprašanje je ponovno podvzel g. Briioni na lanski glavni skupščini Društva narodov in koje je konkretno vzeto v postopek z resolucijo zapadnih evropskih držav, da se dogovori carinsko premirje za dve ali tri leta.

Razgovoru o tem vprašanju so prisostvovali ser Artur Solter in g. Lavde, sekretarja ekonomsko-finančne sekcije Društva narodov tako, da je bil razgovor popolnjen s poluradnimi izjavami organov Društva narodov.

Med tem poleg vsega tega diskuzija o tem predmetu ni dala gotovih rezultatov, ker je večina predstavnikov, ko je videla, kakšno stališče zavzemajo posamezne države, pridržala možnost, da se ravna po držanju ostale konkurence na konferenci sami. Pozneje v Ženevi sem imel priliko, da popolnim svoje vtise o razvoju tega važnega vprašanja in morem te vtise resimirati sledeče:

Parola o carinskem premirju, katero je izdalo Društvo narodov po sklepu lanske glavne skupščine, je imela v posameznih državah nepričakovano za posledico, da so se težnje za čim večjo zaščito domače produkcije še bolj oglašale, mesto da bi pojenjavale. Posebno so zainteresirani krogi zapadnih evropskih držav, kojih gospodarski in finančni položaj je ugodnejši in imajo vsled tega tudi nižjo carinsko tarifo nego druge države v Evropi, zahtevali, da se še pred uveljavljenjem konvencije o carinskem premirju zvišajo postavke za gotove, nezadostno zaščitene produkte. Upoštevanje te zahteve zainteresiranih krogov, so vlade teh držav postavile tudi neko vrsto borbenih postavk za carinsko premirje in s tem uveljavile tezo, katero so dosedaj vedno pobijale, ker v resnici vidimo, da so posamezne države že povišale nekatere postavke (Francija na sladkor, Nemčija na aluminij in izdelke iz aluminija, na slad, na čevlje in drugo), dočim se ostale države pripravljajo, da to napravijo (Avstrija, Čehoslovaška, Italija in druge).

(Konec prihodnjic.)

PROMET V JUGOSLOVANSKIH PRISTANIŠČIH.

V prvih desetih mesecih preteklega leta je bil promet v jugoslovanskih morskikh pristaniščih v ladjah in netonah sledeči: Split 8321 ladij in 3.360.000 neto-registerton, Dubrovnik—Gruž 2633 in 1.160.000, Sušak 3635 in 881.764, Šibenik 3755 in 762.000, Metković 1127 in 181.000. Netotona je samo za blago odmerjeni prostor à 2.83 m³.

Organizacija veletrgovcev v Avstriji.

Avstrijski veletrgovci pripravljajo ustanovitev splošne zveze vseh avstrijskih grosistov. Zveza naj bi imela po poročilu dunajske »Börse« predvsem namen, da zastopa skupne interese grosistov napram detajlistom, posebno pa napram industriji. Nova zveza ne bo biti borbena organizacija, temveč hoče vsa vprašanja, ki se tičejo detajlistov, reševati sporazumno z organizacijami detajlistov. Zveza spričo tega ne namerava, načeti vprašanja ureditve kondicij, glede katerih se opaža velikanska nerednost, na način, ki bi bil sovražen detajlistom, temveč jih hoče urediti skladno z željami in interesi detajlistov in detajlistom nuditi posebne ugodnosti. Nadalje bo zveza skušala veletrgovino po možnosti racionalizirati glede porazdelitve odjema. Ne gre toliko za sodelovanje glede varovanja gotovih pravic in funkcij, kakor za organizacijo, ki ima namen, razširiti delokrog veletrgovine, pridobiti zase detajliste in tako okrečiti pozicijo veletrgovine.

Še težjo nalogo si je zveza nadela s tem, da hoče razčistiti vprašanje odnošajev veletrgovine napram industriji. Veletrgovina se je morala v povojni dobi večkrat jako resno boriti, da si v polnem obsegu ohrani svoj delokrog napram industriji. Šlo je pravi-

loma za biti ali ne biti, ker so začele mnoge industrije iskati direktne stike z odjemalci in so jih tudi našle. S tem je bila veletrgovina iz svojega delokroga, da posreduje med producentom in konsumentom, enostavno izločena. To se ni dogajalo samo na ta način, da so tovarne osnavljale trgovska založišča v večjih krajih, marveč tudi tako, da so po vzorcu veletrgovine osnovala večkrat jako obsežen prodajni aparat, zaposlovala potnike in zastopnike, z eno besedo, poleg produkcije so same oskrbele tudi prodajo. Mnogim industrijam je to občutno škodovalo, kajti funkcija veletrgovine se ne more tako lahko nadomestiti in je prodajni aparat tudi drag. Dogajalo se je pa tudi nasprotno, da je več veletrgovcev postalo fabrikantov, kar jim tudi ni vedno uspevalo, kajti vodstvo industrije je večkrat težavnejše nego veletrgovine. Ako stremi zveza za tem, da uredi odnošaje med veletrgovino in industrijo na bazi celokupno trgovino obsegajoče organizacije, prihaja s svojo nalogo sicer pozno, nikakor pa še ne prepozno.

To so glavni nagibi, ki so vodili avstrijsko veletrgovino, da si je osnovala svojo posebno stanovsko organizacijo, ki prične v najkrajšem času poslovati.

OBRTNIŠKI KNJIGOVODSKI TEČAJ V CELJU.

Zavod za pospeševanja obrta Zbornice za TOI v Ljubljani priredi v Celju knjigovodski tečaj za obrtnike. Tečaj se bo vršil od 16. marca do 4. aprila t. l. po tri dni na teden in sicer ob nedeljah od 8. do 11. ure dopoldne ter ob sredah in petkih od 15. do 18. ure popoldne. Obisk bo zato omogočen tudi okoliškimi obrtnikom, ker se bodo mogli k predavanjem voziti vsakokrat z železnico ter takoj po predavanju zopet oditi domov. Predavanja, ki jih bo vodil prvovrsten strokovnjak, bodo poljudna tako, da se bo mogel vsak udeleženec brez posebne težave upoznati s potrebnim knjigovodstvom in raznimi manipulacijami, ki so z njim v zvezi (nakazila, čekovni promet, manipulacije z menicami, bančno poslovanje itd.). Po razpoložljivosti prostora se bodo sprejeli v tečaj tudi starejši pomočniki. Prijave z natančnim naslovom je poslati najkasneje do 1. februarja 1930 na Zavod za pospeševanje obrta Zbornice za TOI v Ljubljani. Podrobnejša navodila dobi vsak prijaviteljec pismeno.

ŠESTI DRUŽABNI VEČER TRGOVSKEGA DRUŠTVA MERKUR V LJUBLJANI

bo prihodnjo sredo dne 22. januarja 1930 ob pol 9. uri zvečer v prostorih restavracije »Zvezda«. Na vrsto pride izredno zanimivo predavanje o predmetu »Trgovina in morala«. Predavanje o tem vprašanju je ljubeznivo prevzel monsignore gospod dr. Josip Ujčić, redni vseučiliški profesor v Ljubljani. Gospod predavatelj je govornik odličnega slovesa, pa njegovo predavanje o tako važnem predmetu zasluži največjo pozornost. Po končanem predavanju poje Završarov kvartet in igra godba. Družabni večeri so se hitro priljubili v našem mestu in je udeležba vedno mnogoštevilna. Gostje so dobrodošli. Vstop je brezplačen.

Mlekarstvo v Jugoslaviji.

Vojvodinski listi poročajo o ustanovitvi urada pod imenom »Mlekotehnika«, centralni urad za organizacijo mlekarstva v Jugoslaviji. Sedež urada ni imenovan, in tudi ne beremo, ali gre za zasebno podjetje ali za vsaj deloma javno podjetje. Lastnik ali voditelj zavoda je litvinski inženier J. Grušas. V listih se pravilno poudarja, da se o organiziranem mlekarstvu v Jugoslaviji doslej sploh ni moglo govoriti. »Mlekotehnika« je pa ustanovila doslej po poročilih istih listov v Jugoslaviji več sto mlekarških zadrug in vodi sedaj v Novem Sadu praktični mlekarški tečaj, ki je izobrazil že par sto ljudi. Družba se peča tudi z organizacijo eksporta mlekarških izdelkov. Male mlekarške zadruge so se združile v zvezo, ki je sestavila že prve partije surovega masla za izvoz. Tudi znanemu družba že zaključke z inozemskimi kupci.

Inženier Grušas je absolvent danske visoke šole za mlekarstvo in je bil še nedavno državni nadzornik za produkcijo surovega masla v Litvi. Ob priliki sprejema pri poljedelskem ministru Frangešu je Grušas opozarjal na svoje organizatorično delovanje v Litvi. V baltških deželah ni bilo do leta 1924 sploh nobenih moderno urejenih mlekarn. Danes je tam nad 300 zadrugnih mlekarn, ki proizvajajo prvovrstne izdelke in ki napravijo mesečno do 60 vagonov surovega masla. Leta 1924 je imela Litva 14 parnih mlekarn in 10 ročnih mlekarn s 343 člani in 589 nečlani (od zadrug). Število molznih krav je znašalo 776.000, mlekarnam je bilo oddanih 1.730.000 kg mleka, napravljenih je bilo 58.139 kg surovega masla, eksportiranih 32.305 kg. Leta 1928 so bile odnosne številke sledeče: 109 parnih mlekarn, 173 ročnih mlekarn, 5079 članov, 9142 nečlanov, 645.500 molznih krav (tu vidimo nazadovanje), mlekarnam oddanega mleka 43.385.000 kilogramov, izdelanega surovega ma-

sla 1.743.172 kg, eksportiranega 1.525.414 kg. Ta uspeh je bil dosežen v Litvi kljub popolnemu pomanjkanju plemenskih krav. Vidi se pa, da posvečajo kmetje z napredujočo produkcijo surovega masla reji in pitanju živine več pozornosti ter da po možnosti obdržijo le one krave, ki dajejo kvalitativno dobro mleko.

Grušas pričakuje od razvoja mlekarstva v Jugoslaviji zelo veliko, ker imajo naši kmetje razumevanje za združno misel in ker so pogoji za rejo dobre živine ugodni in prav tako tudi prodajne možnosti. Nasvetoval je ministru živahno pospeševanje mlekarstva gospodarsko, zlasti pa nastavitve strokovnjakov za organizatorično delo. Minister je izrekel svojo pripravljenost, da dovoli podporo 20.000 Din vsaki na modernem temelju osnovani združni mlekarji, ki producira za eksport pripravne izdelke. Odrpito je ostalo vprašanje nastavitve stalnega osebja, vendar se pričakuje pozitivna rešitev. Omenjena izvozna zveza je omogočila, da je že v tekočem januarju 25 do 30 združnih mlekarji pripravilo večje množine surovega masla za izvoz.

Uredba o poboljševalnih zavodih za mladoletne.

Minister pravde dr. Srškić je predpisal uredbo o osnavljanju in delu državnih zavodov za vzgojo in poboljšanje dece in mlajših mladoletnikov.

Čl. 1.—4. obsega obče odredbe. Uredba pozna državne, zasebne in druge (očinske, oblastne itd.) zavode za vzgojo in poboljšanje dece in mladoletnikov. Državni, kakor zasebni zavodi stoje pod nadzorstvom pravosodnega ministrstva. Čl. 5., 6. in 7. govore o vrstah in osnavljanju zavodov.

Državni zavodi so te vrste: 1. zavodi za vzgajanje dece. V te zavode se pošiljajo zapuščeni in moralno pokvarjeni otroci (§ 14. K. Z.), ki so izvršili kazniva dejanja. Oddajo odredi skrbstveno sodišče na podlagi § 26. kaz. zak.; 2. zavodi za vzgajanje mlajših mladoletnikov. V te zavode se pošiljajo zapuščeni in mlajši mladoletniki (§ 14. K. Z.), ki so storili kako kaznivo delo. Oddajo odredi sodnik za mlajše mladoletnike (§ 9., 10., 433. do 454. K. P.) čl. 15. uvodnega zakona, a na podlagi § 27. in 28. kazenskega zakona. Gojenci ostanejo v zavodu vse dotlej, dokler se ne poboljšajo, najmanj leto dni in največ do končanega 21. leta življenja; 3. zavodi za poboljšanje mlajših mladoletnikov. V te zavode se pošiljajo zapuščeni in moralno pokvarjeni mlajši mladoletniki, ki so storili kaznivo dejanje in ki so toliko zreli, da so mogli pojmiti pomen svojega dejanja in da so po tem pojmovanju delali, a so ravno toliko pokvarjeni, da jih ni moči poslati v zavode za vzgojo. Oddajo vrše sodniki za mlajše mladoletnike na osnovi § 28 K. Z. Gojenci ostanejo v zavodu dotlej, dokler se ne poboljšajo, najmanj 3, največ 10 let. Iz zavodov za poboljševanje se lahko gojenci premeste v zavod za vzgajanje mlajših mladoletnikov na osnovi § 453 zakona o sodno-kazenskem postopku.

Vzdrževanje državnih zavodov nosi pravosodno ministrstvo (čl. 8.). Upravo zavoda vodi upravnik zavoda, ki ga izvoli z natečajem iz vrst pedagogov minister pravde (čl. 10.—13.). Čl. 14. in 15. govori o oddelkih zavoda, katerih je 15. Čl. 16.—21. govore o dolžnostih osebja, čl. 22. in 23. o fondu učencev. Nato sledi v štirih členih prehodne določbe.

JUGOSLOVANSKI CEMENT ZA FRANCOŠKA PRISTANIŠKA DELA.

Zunanje ministrstvo v Beogradu je bilo obveščeno, da je dovolila francoska vlada kredit 5 milijard frankov za zgradbo pristanišča Dakar (v Senegambiji v Afriki). Glavni komisijonar za ta dela je naslovil na jugoslovanski konzulat v Bordeaux vprašanje glede dobave 5000 ton jugoslovanskega cementsa. Zavezal se je tudi, da bodo dobile ladje, ki bodo pripeljale cement v Dakar, nov tovor iz Dakara do Marseille.

Dr. Bleichröder o Nemčiji in Jugoslaviji.

Dr. Bleichröder se je mudil v Zagrebu, in piše o njem in o njegovih izjavah E. v zagrebškem »Morgenblatt«-u med drugim sledeče:

Ime Bleichröder gre daleko preko mej Nemčije. Pred skoraj 130 leti je bila ustanovljena v Berlinu banka Bleichröder in njen veliki pomen je znan. Je to eno onih velikih zasebnih bančnih podjetij, ki vsled svojega notranjega ustroja in globoko zasidrane tradicije prenesejo vse viharje okoli njih in ki jim ni treba iskati nobenega prehoda h kakšni drugi pravni obliki. Aktiviteta, ki izhaja iz njegove moči, se kaže tako v Nemčiji kot sploh na velikih mednarodnih finančnih trgih. H. Bleichröder, ki je po tritedenskem bivanju v Beogradu danes tukaj v Zagrebu, je tudi priden obiskovalec New Yorka in newyorškega finančnega sveta, pa tudi drugih velikih finančnih središč, obenem odlična osebnost v mednarodnih družabnih krogih. Ozki stiki vežejo njegov zavod z velikimi zavodi finančno najvažnejših dežel. Njegov sedanji obisk v Jugoslaviji je sicer zasebnega značaja, a ima tudi dalekosežen gospodarsko-finančni pomen, bodisi za interesni krog njegove banke kot za Jugoslavijo in za mednarodni finančni svet. Prišel je v Jugoslavijo skupaj z drugimi osebnostmi inozemskega finančnega sveta, da neposredno študira zlasti finančne in industrijske udejstvalne možnosti v naši državi. On je vnuček onega slavnega finančnega ženija Gersona Bleichröderja, kojega vloga v Nemčiji, kojega prijateljstvo z Bismarckom in kojega ogromni kupčijski uspehi spadajo k najzanimivejšim poglavjem nemške gospodarske zgodovine v 19. stoletju. H. Bleichröder se je učil bančne stroke od prvih početkov in je deloval zlasti v velikih newyorških bankah. Deloval je tudi s peresom, in je njegova knjiga »Haftung des Bankiers« zelo razširjena. Je v 46. letu starosti.

Našemu listu je v daljšem razgovoru podal izjave, ki zaslužijo največje zanimanje jugoslovanskih finančnih in gospodarskih krogov in sploh vse jugoslovanske javnosti. Hoče se informirati glede Jugoslavije, za katero kaže Nemčija zelo živahno in praktično zanimanje in koje gospodarski položaj in gospodarski izgledi se zelo ugodno presojajo.

Dr. Bleichröder je opozarjal na dejstvo, da je Jugoslavija bogata na zemskih zakladih in na gospodarskih raz-

NOVE TELEFONSKE ZVEZE Z INOZEMSTVOM.

Otvoritev telefonskega prometa Šoštanj—Praga. Po odloku ministrstva štev. 120.267 od 23. decembra 1929 je bil 1. januarja 1930 otvorjen telefonski promet Šoštanj—Praga po progri Ljubljana—Dunaj. Pristojbina za navadno govornico enoto je 4:35 zl. fr. ali 47:85 Din, za nujne pogovore trikrat, za silno nujne (éclair) pa desetkrat toliko. Za pozivnice je pristojbina enaka 1/3 pristojbine navadnega pogovora.

Otvoritev telefonskega prometa Šoštanj—Trst. Z odlokom ministrstva štev. 120.190 od dne 23. decembra 1929 je bil 5. januarja 1930 otvorjen telefonski promet med centralama Šoštanj in Trst. Pristojbina za navadni pogovor do 3 minut je 1:80 zl. fr. ali 19:80 Din, za nujne pogovore je trikrat, za silno nujne (éclair) pa desetkrat toliko. Za pozivnice enaka 1/3 pristojbine navadnega pogovora.

Otvoritev telefonskega prometa Kranj—Tanvald Šumberk nad Desnou Z odlokom ministrstva štev. 127.589 od dne 23. decembra 1929 je bil 5. januarja 1930 otvorjen telefonski promet med centralama Kranj in Tanvald Šumberk nad Desnou (Č. S. R.). Pristojbina za navadni pogovor do 3 minut je 5:40 zl. fr. ali 95:40 Din, za nujne pogovore trikrat, za silno nujne (éclair) pa desetkrat toliko. Za pozivnice je pristojbina enaka 1/3 pristojbine navadnega pogovora.

vojnih možnostih druge vrste, ki se morejo izrabiti in postati za Jugoslavijo prvovrstni gospodarski vir moči. Povdarjal je nujno potrebo močnejše inozemske propagande za poznavanje Jugoslavije.

Nemški finančni svet in nemška industrija hočeta v Jugoslaviji delati. Natančno povedano, ona delata v Jugoslaviji že sedaj, neumorno, s trdno voljo in tudi z uspehom. Nemčija je v eksportu strojev v Jugoslavijo daleko na čelu onih držav, ki sploh pošiljajo stroje v Jugoslavijo. A tudi v drugih skupinah jugoslovanskega uvoza je Nemčija močno zastopana, kakor je v zunanji trgovini balkanskih držav sploh vodilna. A ona ne pošilja samo, temveč tudi kupuje v veliki meri. Iz Jugoslavije uvaža jajca, slive, surovi baker, les, žito itd. v meri, ki ji daje najsprednjo vrsto med kupci jugoslovanskih produktov.

Trenotno pa zanimajo Bleichröderja zlasti pač velike investicije, ki bi jih morala Jugoslavija izvesti. Gre za gradbo železnice in cest ter za dobavo vsega zraven potrebnega materiala. Vprašali smo dr. Bleichröderja, kakšno protivrudnost in protiuslugo ima pričakovati Jugoslavija za te obsežne investicije, ki so za nemško industrijo tako važne. Opozarjali smo zlasti na veliki interes Jugoslavije glede povečanega izvoza njenih agrarnih produktov in na carinskozaščitni val, ki je temu interesu nasproten in ki se javlja danes Nemčiji prav tako kot v Avstriji in Češkoslovaški.

Dr. Bleichröder je odgovoril v sledečem smislu: Če se železniško in cestno omrežje Jugoslavije zgosti, se bo promet zboljšal in pocenil; tako bo tudi produkcija cenejša in sorazmerno eksportne prodajne možnosti večje. A ne glede na to pomenijo velike investicije (železniške) in cestne gradbe itd.) mobilizacijo največjih kapitalij, zaposlenost številnih domačih delovnih moči, močno poživljenje zasluzka domačega prebivalstva. To so velike in neutajljive prednosti.

Na vprašanje, ali hoče Nemčija v Jugoslavijo samo dobavljati ali če ima v mislih tudi živahnejše ustanovitveno delovanje, je odgovoril nemški finančnik, da pride tako delovanje v poštev kot druga etapa. Prva etapa so vprav one investicije, ki so neobhodno potrebne za prometnogospodarski razmah države.

Pride na vrsto še več drugih vprašanj. Glede mednarodnega denarnega trga pravi Bleichröder, da še ni zadosti olajšan. Razveseljiv je bil vtis močne in konkretne volje za delo, ki jo je videl nemški bankir pri meročajnih osebnostih Jugoslavije. Glede Jugoslavije je dr. Bleichröder iz objektivnega prepričanja optimist. S to morda najvažnejšo ugotovitvijo se je končal razgovor.

RAZSTOČI DRŽAVNI DOHODKI V JUGOSLAVIJI.

V lanskem novembru je dal državni užitinski davek v Jugoslaviji 83,5 milijona Din, to je 39,6 milijona Din več kot v novembru leta 1928 in 8,25 milijona več kot je bilo proračunjeno. V prvih osmih mesecih tekočega proračunskega leta je nesel ta davek 605,6 milijona dinarjev, to je skoraj 100 milijonov Din več kot v istih mesecih leta 1928/29 in 3,6 milijona Din več kot je bilo proračunjeno. Na pristojbinah (taksah) je došlo v novembru 98,5 milijona Din, to je 5,65 milijona več kot v novembru 1928 in 11,4 milijona manj kot proračunjeno. V prvih desetih mesecih tekočega proračunskega leta so nesle pristojbine 772 milijonov Din, to je 54,3 milijona dinarjev več kot v istih mesecih proračunskega leta 1928/29 in 27,7 milijona nad tekočim proračunom.

ZIVINA V JUGOSLAVIJI.

Po najnovjših podatkih je stanje živine v Jugoslaviji sledeče: goveje živine je 3.654.000 glav, prašičev 2.663.000, konj 1.009.000, ovac 7.722.000, koz 1.750.000, perotnine 16.081.000 kosov, panjev 571.000. Kakor vemo, je izdan nov zakon o pospeševanju živinoreje in je upati, da se bodo gornje številke v kratkem času izdatno dvignile.

Po svetu

Uradniki v Bečkerekcu so si ustanovili kreditno zadrugo; član more biti vsak državni uradnik ali upokojenec. Delež je 200 Din.

Veliko carinarino s pripadajočimi skladišči v Subotici bodo pričeli graditi še to pomlad. Stavbni stroški so proračunjeni na 17 milijonov Din.

Francosko-srbska cementno- in premogovnoindustrijska družba v Beogradu bo na obnem zboru 25. februarja zvišala delniško glavnicu od 20 na 30 milijonov dinarjev.

»Agrikola d. d.« se imenuje na novo ustanovljena družba v Beogradu. Pečala se bo v prvi vrsti s prodajo in z nakupom poljedelskih strojev ter z izvozom in uvozom. Polno vplačana glavnicu znaša 1 milijon Din.

Carinski dohodki v Jugoslaviji v času od 1. aprila 1929 do 31. decembra 1929 so znašali 1216 milijonov Din; proračunjeni so bili na 1150 milijonov Din. V prvi januarjski dekadi jih je bilo v Ljubljani za 7.300.000 Din.

Izvoz perotnine iz Jugoslavije na dunajski trg je znašal v preteklem letu samo 8325 kosov, dočim je poslaa Rumunija 46.540 kosov, Ogrska 29.930, Avstrija sama pa 45.830 kosov. Vsega skupaj je prišlo na dunajski trg 134.000 kosov.

Ceste v Dalmaciji hočejo na velepoten način izboljšati in na novo izgraditi. Novo jugoslovansko ladjo z vsebino 2200 ton je kupil v Angliji splitski trgovec Evgen Matković in se bo ladja imenovala »Lina Matković«.

Trg jajec v Jugoslaviji je skrajno slab in je tudi upanje na skorajšnje zboljšanje zelo majhno.

Zadruga za rejo konj so začeli v velikem številu ustanavljati v Vojvodini.

Mednarodna konferenca za poenotenje in spremembo zasebnega prava v rečem prometu se bo vršila v kratkem na pobudo gospodarskega odseka Zveze narodov v Zenevi. Tudi jugoslovanski narodni odbor bo poslal podatke o rečem prometu v Jugoslaviji.

Zahtevo po zvišanju uvozne carine na svilen blago v U. S. A. na 60 odstotkov, je ameriški senat odklonil s 40 glasovi proti 32.

Monopol o uvozu žita hoče napraviti Češkoslovaška, da dejanstveno odpomore agrarni krizi; država bi bila na importu udeležena s 51% kapitala, ki bi znašal 120 milijonov Kč.

Eksport premoza iz Anglije je bil v preteklem letu za 10.200.000 ton večji kot v letu 1928; to odgovarja 9.558.000 funtom.

Snujejo se carinski dogovori evropske avtomobilne industrije, ki naj skupaj nastopi proti premočni ameriški konkurenci. Dogovori obetajo dober uspeh.

Tobaka iz Hercegovine, Bosne in Dalmacije je dobila monopolna uprava 300 vagonov, od teh 270 vagonov ali 90 odstotkov iz Hercegovine. Državni prevzem v vsej državi je končan.

Tovarna stekla v Oberdorfu pri Voitsbergu na Štajerskem je vsled zastoja v prodaji odpovedala delo vsem delavcem, 393 po številu.

Produkcija rafinadnega sladkorja na Poljskem bo dala okoli 804.000 ton, to je 130.000 ton ali 20 odstotkov več kot v letu prej.

Banque de France bo zvišala dividendo od 350 na 520 frankov. Njen bruto dohodek znaša 170 milijonov frankov.

Število brezposlenih v Avstriji se giblje okoli 320.000.

Deficit bolgarske trgovske bilance se je po poročilih iz Sofije dvignil v preteklem letu na 2155 milijonov levov.

Midland Bank zvišuje delniško glavnicu na 14.100.000 funtov.

Glede vžigaličnega monopola na Japonskem se pogaja z japonsko vlado Ivar Kreuger, ki kontrolira že dalj časa največje japonske vžigalične tovarne.

Nizozemska banka je znižala obrestno mero od 4 1/2 na 4%; dosedanja obrestna mera je bila v veljavi od 16. novembra 1929.

Na trgih usnja se je pojavila v zadnjem času trdnejša tendenca. Potreba je narasla, zaloge pa niso bile zadostne.

Francoski in nemški kapital v Bosni.

Zagrebski »Morgenblatt« prinaša iz sarajevskih industrijskih krogov sledeče poročilo: V zadnjem času se ni zadosti pazilo na tekmovalne francoskega in nemškega kapitala v Bosni. Doslej v kemični, rudarski in lesni industriji močno udeleženi nemški kapital mora računati s konkurenco francosko-belgijskega kapitala, in zasedujejo nemški industrijski krogi ta razvoj s posebno pozornostjo. V ospredju zanimanja sta trenutno rudnika Vareš in Ljubija. Nemški krogi označujejo poročila o pogajanjih francosko-belgijske skupine glede izkoriščanja teh dveh rudnikov kot avtentična. Omenjena skupina je stavila pristojnim oblastim predloge glede spojitve rudnikov v Varešu in Ljubiji z bakrenim rudnikom v Boru (Srbija), ki je, kot znano, v francoskih rokah. Priključil naj bi se tudi rudnik Kakanj-Doboj. Prav tako se razmotriva načrt o gradbi železniške proge, ki naj bi vezala vse te rudnike in bi jih priključila kakšnemu dalmatinskemu pristanišču. Prav sedaj se je zopet pojavila že prej enkrat sprožena misel o privatizaciji vseh državnih rudarskih podjetij v Jugoslaviji. Tako tudi vlada ne dela inozemskim družbam težav pri prisvajanju rudarskih lastninskih pravic, kar smo že opetovano omenjali. Primerjaj ogromne investicije angleške družbe Selection Trust. O pomenu teh transakcij posebno za Južno Srbijo bomo pisali posebej.

PRODUKCIJA PREMOGA V SLOVENIJI.

V mesecu novembru so nakopali v premogovnikih Slovenije 207.673 ton premoga, za 11.276 ton več kot v novembru 1928 in za 15.278 ton več kot v novembru 1927. Kljub toliko večji produkciji se pa potreba ni mogla kriti iz tekočega dotoka in so morali vzeti še 7254 ton iz zaloga. Zaloge so padle na 55.472 ton. Železnici je bilo v novembru oddanih 96.654 ton, plovbi 400 ton, industriji 75.734 ton, raznim strankam 22.143 ton, za lastno porabo 13.266 ton, eksport 6731 ton. V enajstih mesecih januar-november 1929 je bilo v premogovnikih Slovenije nakopanih 2.090.000 ton premoga proti 1.680.000 tonam v istih mesecih preteklega leta. Prirastek znaša torej 41.000 ton ali 244 odstotkov.

GOSPODARSKA VPRAŠANJA BOKE KOTORSKE.

Ob priliki poklonitve na dvoru so bili Bokezi (prebivalci ob Boki Kotorški) pri več ministrih glede gospodarskih vprašanj njih deželice. Prosili so za regulacijo Grbaljskega polja, ki bi moglo postati žitnica za Boko in njeno zaledje. Regulacijski načrti obstajajo že iz prejšnjih časov, sedaj naj se ustanovi vodna druga. Obravnavalo se je tudi vprašanje 400 km obsegajočega cestnega omrežja, kar je posebne važnosti za tujski promet. Prav glede tega prometa so razmotrivali tudi vprašanje o pritegnitvi inozemskega kapitala za hotelske stavbe, pri čemer so izrazili Bokezi konkretne želje. Zlasti naj se za posestnike srednjega stanu prirojijo številna izboljšanja potrebna poslopja v Kotorški Boki.

KMETIJSKI TEČAJI V JUGOSLAVIJI.

V smislu zakona za pospeševanje poljedelstva so priredili že to zimo v Jugoslaviji 450 do 500 kmetijskih tečajev. Tečaji so trajali šest tednov do 3 mesece. Strokovnjaki so obiskovali kmete tudi v njih hišah in so se trudili pokazati jim prednosti modernih delovnih metod. Zanimanje kmečkega prebivalstva je izredno veliko. Iz nekaterih okrajev Južne Srbije in Črne gore se je priglasilo k tečaju na stotine kmetov, včasih tudi cel tisoč, in so morali v več slučajih otvoriti paralelne tečaje. V številnih okrajih so priredili po dva tečaja. Vidi se, da bodo imeli ti tečaji prav lep uspeh ter da bo poljedelstvo na našem jugu kmalu na višji stopnji.

Likvidacija potrdil, ki so bila izdana na podlagi čl. 10 zakona o vojni škodi in likvidacija 20-odstotnih kronskih priznanc.

Finančna direkcija objavlja uradno:

S 15. januarjem 1930 je stopil v veljavo zakon o odvzemu iz prometa in o uporabi potrdil, ki so bila izdana na podlagi čl. 10 zakona o vojni škodi in 20% kronskih priznancih.

Po tem zakonu bodo sprejemale davčne uprave za odplačevanje davčnih zaostankov na neposrednih davkih in državnih pribitkih do konca leta 1928 navedena potrdila in priznanice namesto gotovine.

Na isti način bodo sprejemale potrdila, odnosno priznanice tudi ona občinska oblastva, ki jim je bilo z rešenjem ministra financ poverjeno vknjiževanje in izterjavanje neposrednih davkov.

Potrdila in priznanice se bodo sprejemale samo one, ki so bile svojčas izdane.

Ne sprejemajo se »potrdila o neizdanim bonu za reparacije«, ki so bila izdana po čl. 11 zakona o vojni škodi, pač pa se sprejemajo ona potrdila, ki so bila izdana na osnovi čl. 10 zakona o vojni škodi. Ravnotako se ne sprejemajo za odplačilo dolga, niti se ne priznavajo one kronske priznanice, izdane na teritoriju, ki se danes nahaja izven mej Kraljevine.

Za poravnavo svojih davčnih zaostan-

kov se s temi potrdili in priznancami lahko ukoriščajo ne samo osebe, na katere se glase, marveč vsak drug davčni dolžnik, ki jih poseduje.

Neizkoriščeni ostanek vsote, označen na potrdilu ali na priznanici, ki presega osebni dolg enega prinosca, odnosno skupni dolg več prinoscev omenjenih potrdil in priznanc, se ne bo na noben način več upošteval.

Navedenih potrdil in priznanc se ne morejo v nobenem primeru posluževati prinosci za poravnavo davka, ki je bil odmerjen za leto 1929 ali kasneje.

Na vsakem potrdilu, odnosno priznanici se bo pred davčnim, odnosno občinskim oblastvom, ki jih sprejema, vpisala ona oseba, ki se bo z njimi ukoriščala in sicer lastnoročno, odnosno v primeru nepismenosti uradnik pred prinoscem in pred dvema pričama in te s svojim imenom, z mestom prebivanja in višina vsote, ki je bila plačana v svrhu poravnave davčnega dolga davkoplačevalca.

Na ta način bo mogoča ureditev starih davčnih zaostankov samo v času, ko je ta zakon stopil v veljavo pa do poslednjega dne meseca februarja 1930. Po tem roku se ne bodo ta potrdila in te priznanice v to svrhu več sprejemale, niti bo po tem roku država smatrala, da je obvezana zanje komu kaj plačati.

Občinstvo, ki nima davčnih zaostankov do konca leta 1928, se opozarja, da v tem roku proda potrdila, odnosno priznanice in da jih lahko svobodno odstopi osebam, ki imajo davčni dolg, a niso v posesti takih potrdil, odnosno priznanc.

Ponudbe in poupraševanja

Za izvoz v Albanijo. Tvrška Niko Vrba p. a., jugoslovenski konzulat, Skadar (Albanija) želi ponudbe z navedbo cen in po možnosti z vzorci za kemično-farmaceutvske predmete in za suhomesnato blago. Lastnik tvrške živi v Skadru že sedem let in dobro pozna odotni trg.

Tvrška J. Michaud Co. Ltd., P. O. Box 1675, Montreal Quebec, Canada, se peča s prodajo kemičnih predmetov za industrijo in želi ponudbe z vzorci in cenami za blago te stroke.

Za izvoz raznega mehkega, trdega, okroglega in tesnega lesa se išče solidna prvovrstna lesna družba, katera bi izvažala cele produkcije lesa iz Savinjske doline preko Sušaka v inozemstvo ter bi hotela v Savinjski dolini upostaviti zastopstvo. Pogoji: potreben kapital, plačilazmožna tvrška, katera bi bila trajen odjemalec za les iz Savinjske doline. Ponudbe se naj blagovoljivo nasloviti na: Dragotin Korošec, Smartno ob Paki.

PLOVBA MED JUGOSLAVIJO IN ŠPANJO.

Uprava morske in rečne plovbe v Beogradu proučuje sedaj predloge jugoslovenske in španske vlade glede vzpostave trajne direktne morske zveze med Jugoslavijo in Španijo. Predmet proučavanja je tudi vprašanje razširjenja jugoslovenskih pomorskih plovbnih zvez od španske obale do francoskega pristanišča Bordeaux. To pristanišče kaže po sklepu trgovske pogodbe med Jugoslavijo in Francijo ojačeno zanimanje za večje število jugoslovenskih produktov.

PRAŠIČEREJA V SREMU.

Kmečka zadruga »Agraria« v Rumi (Srem, švabski kmetje) ustanavlja sedaj zadrugo, ki se bo pečala z rejo posebne pasme prašičev. Gre za neko požlahtnjeno nemško pasmo. Posestnik Nagl v Rumi ima svinjo te pasme, ki tehta pri starosti 27 mesecev 400 kg in ki bo v teku treh mesecev dosegla težo pol tone (500 kg). Visoka je 110 cm, dolga 210 centimetrov. Neki njen mladič ima pri starosti desetih mesecev že težo 190 kg. Nova zadruga bo stopila v zvezo z industrijami, ki se pečajo s predelovanjem mesa in z eksportom. — Sploh opazimo, da se zadržno gibanje na našem jugu krepko razvija na vseh poljih kmetijstva. Uspehi so vidni in od dne do dne večji.

Ljubljanska borza

Tačaj 20. januarja 1930.	Poupraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZB:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	2280
Berlin 1 M	135425	135725
Bruselj 1 belga	—	7898
Budimpešta 1 pengő	99028	99328
Curih 100 fr.	109440	109740
Dunaj 1 šilling	79631	79931
London 1 funt	27571	27651
Newyork 1 dolar	5652	5672
Pariz 100 fr.	—	22285
Praga 100 kron	16739	16819
Trst 100 lir	29580	29780

Razstave sejmi

MEDNARODNI SEMENJ V POZNANJU.

Kdor želi sodelovati kot razstavljalec na mednarodnem semnju v Poznanju in bi hotel razstaviti vzorce svojega blaga v skupnem jugoslovenskem paviljonu, naj piše na naslov: M. Janković, podpredsednik poljsko-jugoslov. trgovske zbornice v Varšavi, ul. Filtrowa 77, ki mu bo sporočil točnejše informacije in pogoje.

Železniške olajšave. Za X. mednarodni jubilejni vzorčni velesejem v Ljubljani, ki se vrši od 29. maja do 9. junija 1930, so dovolile železniške popuste doslej sledeče države: Avstrija, Čehoslovaška, Nemčija, Poljska, Rumunija, Sarsko ozemlje, Švica po 25% popusta. Grčija 50%, Ogrska pa ugodnost razreda za razred, to je plača se n. pr. tretji razred osebnega vlaka, vozi pa se z brzim.

Zagrebska spomladanska velesejmska prireditve se vrši od 5. do 14. aprila t. l.

Zeleni teden v Berlinu se vrši od 1. do 9. februarja 1930. Je to gospodarska manifestacija, ki se vrši s prireditvijo velike poljedelske razstave.

DRAŽBA KOŽ DIVJADI.

Dražba kož divjadi se vrši dne 27. in 28. t. m. v prostorih velesejma v Ljubljani. Nabralo se je že mnogo tega dragocenega blaga, sprejema pa se še do 25. t. m. Opozarjamo tiste, ki svojih kož še niso odposlali, naj to nemudoma store. Naslov je »Divja koža«, Ljubljana, velesejem. »Divja koža« si čimdalje bolj osvaja ne samo Slovenijo, ampak tudi vzhodne pokrajine naše države, od kjer prihaja mnogo blaga, pa tudi kupev. Razen domačih so najavljeni tudi kupci iz Avstrije, Nemčije, Italije, Č. S. R., Poljske in Anglije.

Razno

Emigracijska statistika za oktober 1. l. V prekomorske države se je oktobra pr. l. izselilo 1855 oseb. Celokupno število izseljencev od 1. januarja do konca oktobra 1929 znaša 3.195 in je za 20% manjša kot v istem razdobju leta 1928. Največ izseljencev je iz Hrvaške - Slavonije 611, nato iz Vojvodine 455, Dalmacije 354, Slovenije 249, Srbije 103, Bosne in Hercegovine 68 in Črne gore 15.

O kontinentalnem kartelu vagonov. Pogajanja o ustanovitvi kontinentalnega kartela vagonov se proti pričakovanju merodajne berlinske vagonске industrije doslej še niso mogla zopet pričeti. Nemški krogi računijo sedaj s tem, da se bodo nadaljni dogovori vršili v februarju, ker kontrahenti še niso na jasnem glede zelo važnih vprašanj, tako n. pr. glede kvot in glede cen. Pogajanj so se udeleževale doslej Nemčija, Avstrija, Ogrska, Italija, Francija, Belgija in Čehoslovaška. V Čehoslovaški se je izvršila nedavno za mednarodni sporazum potrebna zvezna ustanovitev v obliki Zveze češkoslovaških vagonskih tovarn. Manjka pa še takšna zveza v Italiji, a tudi tu jo hočejo ustanoviti. Če se bodo doslej še neresena vprašanja pojasnila do srede februarja, računijo z ustanovitvijo kartela v dolednem času.

Kriza v industriji paprike? V Horgošu (Donavska banovina) se je vršilo zborovanje producentov paprike, na katerem so govorili o nevarnostih, ki grozijo doslej lepo razviti industriji paprike spričo številnega ponarejanja. Vlada je bila naprosena, da ukrene učinkovite protiodredbe ter da razširi v Vojvodini veljavni zakon o ponarejanju paprike na vso državo. Pristojnost kemičnega laboratorija v Horgošu naj se razširi na vso Donavsko banovino. Dalje je odobrilo zborovanje besedilo spomenice, v kateri zahtevajo producenti cenovni kredit ter zvišanje v produkciji in v eksportu paprike. Vojvodinska industrija paprike je visoko razvita in je bila v bivši Ogrski bistven del svetovnoznane tozadevne industrije, ki je eksportirala na leto na stotine vagonov paprike.

Odvišni predmeti jugoslovenskega uvoza. Leta 1929 je bilo uvoženega v Jugoslavijo za 146 milijonov Din riža, za 64 milijonov sladkorja, za 20 milijonov krompirja, za 10 milijonov čebule. So to sami taki predmeti, ki jih Jugoslavija sama v zadostni meri producira, kojih uvoz je torej odveč.

5000 praznih stanovanj in lokalov v Beogradu. List beograjskih hišnih lastnikov poroča, da je sedaj v Beogradu 5000 stanovanj in lokalov praznih. Leta 1926 je bilo to število veliko manjše, samo 1500. Kot glavni vzrok navajajo nazadovanje trgovine in industrije v Beogradu ter odhod državnih uradnikov vsled decentralizacije državne uprave.

Pomanjkanje prostora v pristanišču Sušak. Dne 17. januarja so prispeli v sušško pristanišče parniki »Bulko Topić« s premogom iz Anglije, španski parnik »Maria« po les za Španijo, grški parnik »Noemi« s piratom in italijanski parnik »Vittoria V« po deske za Italijo. Z ladjami od 15. in 16. t. m. je bilo pa pristanišče tako napolnjeno, da so morali omenjeni štiri parniki čakati zunaj na morju toliko časa, da je en del drugih ladij odšel. Primerjaj s tem prometom mrtvo Reko.

V mednarodnem kartelu valjane žice se je dosegel načelni sporazum o novi ureditvi eksporta, zlasti glede angleškega prodajnega trga.

Nova bančna fuzija v U. S. A., Bank of America in Murray Hill Trust Co., bo razpolagala z glavnico 36.8 milijona dolarjev in z rezervami nad 40 milijonov dolarjev.

Na borzi v Milanu se je vsled olajšanja na denarnem trgu in vsled upanja na znižanje obrestne mere pojavila čvrstjša tendenca, zlasti v bančnih vrednotah.

Citročni noče pristopiti k nameravani avtomobilni kontingenciji, češ da so Amerikanci v carinskih vprašanjih zelo občutljivi in da se je proti načrtu evropske kontingencije pojavila že močna protistruja.

Ameriški jekleni trust bo ponudil delavcem in nastavljenecem 100.000 osnovnih delnic v nakup; 1 delnica bo stala 169 dolarjev, 2 dolarja pod dnevnim tečajem.

V Rumuniji je spet nova bančna insolvenca: Splošna hranilnica v Mediasu je zaprosila za poravnalno postopanje; banka ima 10 milijonov lejev glavnice in 52 milijonov lejev hranilnih vlog. Vlaknila je preveč denarja v industrije.

Dve mednarodni plošni konferenci se bosta vršili v tekočem letu, prva 6. oktobra v Španiji, druga 16. novembra v Ženevi. Prva se bo bavila z vprašanjem poenotenja signalov, druga z vprašanjem evropske rečne plovbe.

Renault, druga francoska avtomobilna tvrdka, je z zneskom 10 milijonov frankov ustanovila posebno prodajno družbo. Poleg podjetja Renault sta udeležena tudi Crédit Lyonnais in Banque Nationale de Crédit.

Kalijev dogovor med Francozi in Nemci iz leta 1926 se je dobro obnesel; kljub temu, da so izgubili Nemci kalijeve okraje v Alzaciji, je bila prodaja kalija v zadnjih letih dosti večja kot v zadnjih predvojnih letih (l. 1913 11.1 milijona ton, l. 1928 14.2, l. 1929 14).

Nov bančni zakon je predložen danskemu parlamentu; najnižja lastna glavnica bank je določena z 900.000 danskimi kronami proti dosedanjim 400.000 kronam; tekom treh let po ustanovitvi banke sme doseči dividenda kvečjemu 6 odstotkov, tantieme pa ne več kot 2 odstotka vplačane glavnice.

Borza dela v Mariboru. Od 12. do 18. januarja t. l. je dela iskalo 96 oseb, t. j. 47 moških in 49 žensk, 96 službenih mest je bilo prostih, delo je dobilo 31 moških in 40 žensk, tedaj 71 oseb, odpotovalo jih je 22, odpadlo pa 12. — Od 1. januarja do 18. januarja t. l. pa je dela iskalo 600 moških in 308 žensk, tedaj 908 oseb, 220 službenih mest je bilo praznih, delo je dobilo 85 moških in 89 žensk, odpotovalo jih je 58, odpadlo pa 119.

Dne 17. t. m. je odpotovalo 210 slovenskih in hrvaških rudarjev in poljedelcev iz Zagreba preko Maribora, Spielfelda, Passaua v Francijo. Drugi transporti sledijo.

Pri Borzi dela v Mariboru dobijo delo: 9 viničarskih rodbin, 5 majerjev, 1 kravar s sinom, 2 švajcarja, 11 hlapcev, 30 gozdnih delavcev, 11 rudarjev, 1 krojač, 3 čevljarji, 1 prirezovalec (krojaški mojster), 3 prirezovalci za gornje dele čevljev, 1 lesostrugar, 2 kovača, 1 slaščičar, 1 mizar, več vajencev (zlatarske, čevljarke, mizarke in pekavske obrti ter trgovske stroke), kakor tudi 2 vzgojiteljici, 4 kuharice, 2 sobarice, 3 služkinje, 1 postrežnica, 6 kmečkih dekel, 1 šiviljska in 1 pletilska vajenka.

Dobava-prodaja

Dobave. Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 25. januarja t. l. ponudbe glede dobave 3000 kg bele ilovice; do 28. januarja t. l. pa glede dobave 350 komadov vodokoznih stekel, 20 stekel za paromere in 80 komadov stekel za lubrikatorje. Prometno-komercialni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 30. januarja t. l. ponudbe glede dobave raznih tiskovin. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.) — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 23. januarja t. l. ponudbe glede dobave 600 komadov porcelanastih izolatorjev in 600 komadov opor; do 27. januarja t. l. ponudbe glede dobave 100 kg čaja, 3000 kg riža, 500 kg testenin, 200 kg papirnatih vrečic, 100 kg ovijalnega papirja ter glede dobave 20.000 kg pšenične moke, 1000 kg koruznih otrobov in 300 kg pšeničnih otrobov. — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 29. januarja t. l. ponudbe glede dobave 3000 kg bencina, 20.000 kom. opeke in 40.000 kg portland-cementa. — Dne 1. febr. t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Subotici ofertalna licitacija glede dobave kablov. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Dobave. Prometno-komercialni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 30. januarja t. l. ponudbe glede dobave 1900 kg žičnikov. — Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 31. januarja t. l. ponudbe glede dobave 100 komadov hrastovih plohov in 1500 komadov hrastovih pragov. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.) Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 28. januarja t. l. ponudbe glede dobave vijakov, dlet itd.; do 5. februarja t. l. pa glede dobave 1000 kg kompresorskega olja, 1000 komadov lopat za premog, 30 gumijevih cevi in 12 parov nepremočljivih okovanih čevljev. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 30. januarja t. l. ponudbe glede dobave 2 Benovih spojki ter glede dobave 300 metrov konopnenih cevi. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 7. februarja t. l. ponudbe glede dobave železa. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 5. februarja t. l. pri Upravi policije v Sarajevu glede dobave 400 kompletnih uniform. Dne 5. februarja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave železnega materiala; dne 6. februarja t. l. glede dobave kvadratnega železa; dne 7. februarja t. l. pa glede dobave raznega železa. — Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 8. februarja t. l. ponudbe

glede dobave materiala za žel. zapornice. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Tržna poročila

Tržne cene v Ljubljani, dne 15. januarja 1930. **Govedina:** V mesnicah po mestu I. vrste Din 22—, II. vrste 20— za kg; Na trgu: 1 kg govejega mesa I. Din 18—20, II. 16—18, III. 12—16, 1 kg jezika 17—20, vampov 8—10, pljuč 6—8, jeter 15—20, ledic 18—24, možganov 20 do 25, loja 5—12. **Teletina:** 1 kg telečjega mesa I. Din 24—25, II. 20—22, jeter 25 do 30, pljuč 20—22. **Svinjina:** 1 kg prašičjega mesa I. Din 25—, II. 22—24, pljuč 10—, jeter 15—20, ledic 25—30, glave 8—10, parkljev 6—, slanine trebušne 20—, slanine ribe in sala 25—, slanine domačih prašičev 22—23, slanine mešane 22—23, slanina na debelo 22—, masti 28—, šunke (gnjati) 30—, prekajenega mesa I. 30—, II. 25—28, prekajenih parkljev 8—10, prekajene glave 10 do 12, jezika 30—. **Drobnica:** 1 kg koštrunovega mesa Din 14—15, jagnjetine 18—20, kozličevine 23—. **Konjsko meso:** 1 kg konjskega mesa I. Din 8—, II. 6—. **Klobase:** 1 kg krakovskih Din 40—, debrecinskih 40—, hrenovk 30—32, safalad 28—32, posebnih 32—, tlačenk 20—, svežih kranjskih 35—, pol prekajenih kranjskih 32—35, suhih kranjskih 80—, prekajene slanine 28—. **Perutnina:** Piščanec velik 20—25, kokoš 30—40, petelin 25—35, raca 25—30, domači zajec manjši 8—10, večji 12—20 Din. **Divjačina:** Divji zajec Din 45—60. **Ribe:** 1 kg karpa Din 25—30, ščuke 35—40, postrvi žive 80—, mrtve 60—, klina 20—, mreže 15—20, pečenke 10—. **Mleko, maslo, jajca in sir:** 1 liter mleka Din 250—3, surovega masla 36—40, čajnega masla 44—52, masla 40—44, bohinskega sira 34—40, sirčka 8—10, jajca par 3—375. **Pijače:** 1 liter starega vina Din 16—22, novega 14—16, čaša piva 3—350, vrček piva 450—5, steklenica piva 550—6. **Kruh:** 1 kg belega Din 450, črnega 420, rženega 420. **Sadje:** 1 kg luksuznih jabolk Din 7—8, jabolk I. 6—, II. 5—, III. 3—4, ena oranža 1—3, limona —75 do 1—, 1 kg rožičev 8—10, fig 12—, dateljnov 24—44, kostanja maroni 10—, orehov 10—12, luščenih orehov 34—36, suhih češpelj 10—, suhih hrušk 68 Din. **Špicerijsko blago:** 1 kg kave Portoriko Din 72—76, Santos 46—48, Rio 32—40, pražene kave I. 90—100, II. 70—80, III. 56—60, kristalnega belega sladkorja 13, sladkorja v kockah 14—, kavne primesi 18—, riža I. 10—, II. 8—, 1 liter namiznega olja 18—, jedilnega olja 17—, vinskega kisa 450, navadnega kisa 250, 1 kg soli morske debele 250, mlete 275,

celega pöpra 70—, mletega 72—, paprike III. vrste 32—, sladke paprike, po kakovosti 48—, 1 liter petroleja 750, 1 kg testenin I. 10—, II. 9—, pralnega luža 375, čaja 80—. **Mlevski izdelki:** 1 kg moke št. 0 na debelo 375—380, na drobno 4—450, št. 2. na debelo 345—350, na drobno 350—370, št. 4. na debelo 325 do 330—, kaše Din 5—6, ješprenja 6—, ješprenjčka 10—12, otrobov 250, koruzne moke 4—, koruznega zdroba 450—5, pšeničnega zdroba 5—6, ajdove moke I. 6—8, II. 6—, ržene moke 450. **Žito:** 1 q pšenice Din 255—260, rži 230—235, ječmena 220—235, ovsna 200—240, koruze 185—210, ajde 210—230, fižola ribničana 420—, prepelčarja 480—, 1 kg graha 8—10, leče 10—. **Kurivo:** 50 kg premoga Din 30—, 1 tona premoga 450—, m³ trdih drv 175—, mehkih drv 90—. **Krma:** 1 q sladkega sena Din 125—, pol sladkega sena 90—100, kislega sena 75—, slame 60—75. **Zelenjava in gobe:** 1 kg endivije Din 10—12, motovilca 7—8, radiča 10—12, poznega zelja 1—, rdečega zelja 3—4, kislega zelja 350, ohrovtva 1 do 2, karfijol 8—10, kolerab podzemljic 1—, špinaca 10—12, čebule 2—3, česna 10—12, krompirja 1—125, repe —25 do —50, kisle repe 250—3, korenja 2—4, peteršilja 3—4, zelenjave za juho 3—4.

Ljubljanski živinski trgi. Na ljubljanske živinske trge je bilo pripeljanih v preteklem letu 4720 konj (med njimi 72 žrebet), 1383 volov, 1016 krav, 370 telet in 2229 klavnih prašičev. Prodanih je bilo 1050 konj, 602 vola, 512 krav, 228 telet in 1580 klavnih prašičev.

Mariborski trg, dne 18. januarja 1930. 18. t. m. je bil trg primeroma dobro založen in obiskan. Slaninarji so pripeljali 272 zaklanih svinj, 2 teleti in 1 telico, kmetje pa 16 s krompirjem, čebulo in zeljnatimi glavami in 2 s sadjem naložena voza. Kmetice pa okoli 600 kom. perutnine na trg. Cene mesu in perutnini so bile skoraj iste kakor pretečni teden. Na ribjem trgu so se prodajali karpi po Din 20—22, morske ribe pa po Din 16 do 30 za kg. Poedine vrste salat, katere se večinoma importirajo, se še vedno drago (po Din 12—14 za kg) prodajajo in ljudje jih tudi radi kupujejo, medtem ko domačih salat, čeravno so cenejše, ne marajo posebno. Cene kislemu zelju, karfijoli, kolerabam in kisli repi so padle. — Jajca so se prodajala po Din 175 do 2 za komad. Cvetlice, posebno francoski in italijanski klinčki se prodajajo drago in sicer po Din 3 do 7 za komad, ali ljudje jih vseeno radi kupujejo. Lončena in lesena roba, katere je bilo v veliki obilici na trgu, se je prodajala po stalni ceni Din 1 do 100 za komad.

Seno in slama na mariborskem trgu. Pretečni teden je bilo 36 voz sena, 7 otave in 13 slame na trgu. Cene so bile senu Din 85—130, otavi 90—100, slami pa 65—75 za 100 kg.

Kvalitativno najboljšie

nogavice volnene in flor. rokavice, triko perilo, vestje, puloverje, žepne robce, naramnice, kravate, ovratnike, srajce, razne čipke in vezenine, kompletne potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje in tapetnike

edino le pri **JOS. PETELINCU, Ljubljana,** blizu Prešernovega spomenika ob vodi. Na veliko! Telefon 2913. Na malo!

KUVERTA

DRUŽBA Z O. Z.

Tvornica kuvert in konfekcija papirja
LJUBLJANA
Vožarski pot 1 Karlovska c. 2

USTANOVLJENO 1852

TEOD. KORN

LJUBLJANA, POLJANSKA CESTA 8
(PREJE HENRIK KORN)

KROVEC, STAVBNI, GALANTERJSKI IN OKRASNI
KLEPAR / INSTALACIJA VODOVODOV / NAPRAVA
- STRELOVODOV / KOPALIŠKE IN KLOSETNE
- NAPRAVE / **CENTRALNA KURJAVA**

Veletrgovina

kolonijalne in špicerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna in solidna
postrežba!

Zahtevajte cenik!

Knjige, časopise, račune, vizitke, etikete, memorande, kuverte, tabele, lepake, naročilnice v blokih s poljubnim številom listov, cenike in tudi

vse druge
tiskovine
dobavlja
hitro in po
zmernih
cenah

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA
GREGORČIČEVA 23
TELEFON 2552

Lastna knjigovoznica

Za večja naročila zahtevajte proračune!

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT

se priporoča p. n. trgovcem, industrijcem in obrtnikom za naročanje in inseriranje